

Advies van de Brusselse Raad voor Dierenwelzijn (23/04/2021)

betreffende een wettelijk kader voor honden- en kattencafés in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) bestaat er momenteel één kattencafé waar er – in samenwerking met een erkend asiel - dieren ter adoptie worden aangeboden. Hetzelfde concept zou ook kunnen ontstaan voor honden, zoals al het geval is in Vlaanderen en in Wallonië, en zoals al bevestigd bij het Departement Dierenwelzijn van Leefmilieu Brussel.

Dergelijke honden- en kattencafés zouden volgens de voorstanders gelijkaardige voordelen kunnen bieden als opvanggezinnen en daarenboven de kansen op adoptie kunnen vergroten. Anderzijds bestaat er geen wettelijk kader voor deze initiatieven terwijl ze een rol vervullen die wettelijk is voorbehouden aan erkende dierenasielen, waarbij regelgeving (KB van 27/04/2007) de dieren moet beschermen tegen impulsieve adopties en eisen m.b.t. administratie, huisvesting en verzorging oplegt.

De Brusselse Raad voor Dierenwelzijn (vanaf hier: de Raad) besprak deze problematiek in zijn vergaderingen van 27/11/2020, 25/02/2021 en 23/04/2021. De meerderheid¹ besloot dat een wettelijk kader inderdaad nodig is om te garanderen dat die dieren in dit soort etablissementen een niveau van welzijn genieten dat minstens evenwaardig is als bij erkende asielen.

Het wettelijk kader moet bestaan uit enerzijds “operationele vereisten” (een juridisch kader voor de link tussen de cafés en de asielen waarmee ze samenwerken) en anderzijds eisen aan de verzorging (inclusief opleiding van het personeel) en de huisvesting van de dieren. Daarbij moet er rekening gehouden worden met het publieke karakter en het samenleven van meerdere dieren in één ruimte. Dit zijn immers factoren die extra risico's stellen voor het dierenwelzijn.

Operationeel kader op basis van een contract met een erkend asiel

De Raad baseerde zich voor een wettelijke kader m.b.t. tot operationele vereisten op wat in 2018 reeds als advies werd geformuleerd over opvanggezinnen.

Elk honden- of kattencafé moet contractueel verbonden zijn aan en begeleid worden door één enkel ervaren en competent asiel. Dit “moederasiel” mag niet in een ander gewest gelegen zijn dan het honden- of kattencafé. Een honden- of kattencafé mag enkel dieren huisvesten en ter adoptie aanbieden die uit dit “moederasiel” komen. Onder deze voorwaarden vallen honden- en kattencafés onder het erkenningsnummer van het “moederasiel”, op basis van een contract tussen het asiel en het café. In alle andere gevallen moet een honden- of kattencafé zich laten erkennen als een op zichzelf functionerend dierenasiel, onder dezelfde erkenningsvoorwaarden als de dierenasielen.

Om een adequate begeleiding door het “moederasiel” en een adequate administratieve opvolging te kunnen garanderen, moet de bevoegde overheidsdienst (Departement Dierenwelzijn van Leefmilieu Brussel) - via de erkenning van het asiel - het aantal cafés per asiel kunnen beperken.

Voor er dieren in het café “geplaatst” worden*, moet de begeleider of verantwoordelijke vanuit het asiel van tevoren (ter plaatse) nagaan of het café voldoet aan de nodige voorwaarden. De positieve beoordeling hiervan moet bijgevoegd worden bij het eerder genoemde contract.

¹ Een minderheidsadvies is terug te vinden op de laatste pagina van dit document.

**De Raad merkt op dat een evaluatie van (de plannen van) het café door het asiel in praktijk reeds bij opstart van de horecazaak nodig is. Een principieel akkoord tussen beiden is aangewezen vooraleer men investeringen doet om andere erkenningen of vergunningen te bekomen die nodig zijn voor het openen van een horecazaak (voor het schenken van alcoholische dranken, exploitatievergunning en hygiënevoorwaarden vanuit de gemeente, voedingsmiddelenvergunning FAVV, geregistreerd kassasysteem, overlastafspraken met politie, ...²).*

Het contract tussen honden- en kattencafés en asielen dient geregistreerd te worden bij het Departement Dierenwelzijn van Leefmilieu Brussel, dat de cafés ook kan controleren en in geval van inbreuken kan verbieden om zijn activiteit als dusdanig uit te oefenen.

Het contract legt minimum volgende zaken vast:

- Begeleiding vanuit het asiel:
 - Er wordt éénduidig een persoonlijke begeleider vanuit het asiel aangesteld.
 - Deze bevestigt schriftelijk (als bijlage bij het contract) dat het café bij de voorafgaande visite voldeed aan de nodige voorwaarden.
 - Deze bezoekt het café minimaal 1 keer per 6 maanden om het welzijn van de opgevangen dieren te controleren. Bij elk bezoek stelt de begeleider binnen de 48 uur een verslag op, dat ten minste 2 jaar bewaard wordt in het asiel.
- Bij te houden registers:
 - De gegevens van de cafés worden onder de vorm van een afzonderlijk register in het asiel bijgehouden. Daarnaast wordt elk dier dat in een café geplaatst wordt door het asiel opgenomen in het overzichtsregister of een register per diersoort (overeenkomstig art. 21§4 van het KB van 27/04/2007) met vermelding van plaatsing in het café.
 - Voor honden houdt de verantwoordelijke van het asiel de afstandsverklaring en de gedragsbeoordelingsfiche bij (overeenkomstig art. 21§5 van het KB van 27/04/2007). Het asiel verstrekt aan het café een kopie van de gedragsbeoordelingsfiche en de nodige informatie uit de afstandsverklaring.
- Adopties:
 - Adopties vanuit honden- en kattencafés vinden enkel plaats onder dezelfde wettelijke voorwaarden die gelden voor adopties van dieren uit een erkend dierenasiel.
 - Het tekenen van het adoptiecontract gebeurt door een verantwoordelijke van het asiel. De verantwoordelijke van het asiel verschaft aan de adoptant de nodige documenten en de nodige informatie (overeenkomstig art. 21.§4 van het KB van 27/04/2007).
- Financiële afspraken:
 - Het contract legt vast wie de kosten betaalt voor de huisvesting en verzorging van de dieren (ten minste m.b.t. voeding, verrijking, medicatie en behandelingen door een dierenarts, en in het geval van katten m.b.t. kattenbakvulling) en wie de inkomsten ontvangt vanuit adopties en vanuit de commerciële activiteiten van het café.

² <https://www.acerta.be/nl/starters/startersvragen/startvoorwaarden/welke-vergunningen-heb-ik-nodig-voor-mijn-horecazaak>.

- Identificatie en registratie van honden en katten:
 - Katten en honden worden geïdentificeerd overeenkomstig de wettelijke eisen. Katten worden eveneens gesteriliseerd overeenkomstig de wettelijke eisen.
- Visites door de contractdierenarts van het asiel:
 - De contractdierenarts van het asiel voert bij elk honden- en kattencafé minstens één visite uit per nieuwe introductie (van één of meerdere dieren). Deze controle vindt plaats binnen 2 weken na de introductie. Voor alle dieren die langer dan 6 maanden in het honden- of kattencafé verblijven, voert de contractdierenarts 1 keer per 6 maanden een controlevisite uit.
 - De contractdierenarts stelt van elk van deze verplichte visites binnen de 48 uur een rapport op (overeenkomstig art. 6§2 van het KB van 27/04/2007), dat gedurende ten minste 2 jaar wordt bewaard bij het café. Een kopie van het rapport wordt gedurende ten minste 2 jaar bewaard in het asiel.
 - Ook tussen deze semestriële controles door, doet het café voor de veterinaire zorgen, voor zover het geen spoedhulp betreft, beroep op de contractdierenarts van het asiel.
 - Het vaccinatieboekje of (indien van toepassing) het wettelijk verplichte paspoort van de dieren wordt up-to-date gehouden door de dierenarts. Deze documenten worden telkens bewaard op de locatie waar het dier verblijft, dus bij het café zolang het dier hier verblijft.

Asielen en honden- of kattencafés kunnen er voor kiezen om bovenop bovengenoemde minimumeisen aan het contract nadere afspraken vast te leggen, in het contract of in een bijgevoegde gedragscode.

Eisen i.v.m. verzorging en huisvesting van de dieren

De Raad is het erover eens dat er bij het formuleren van eisen i.v.m. huisvesting en verzorging van de dieren aansluiting moet worden gezocht bij de huidige eisen aan asielen zowel als de minimale normen van de Raad voor katten en honden bij particulieren en opvanggezinnen. Daarbovenop moet er ook rekening gehouden worden met de stress die kan veroorzaakt worden door de (al dan niet gedwongen) nabijheid van soortgenoten (zeker in het geval van katten³) en bezoekers. Preventie van het stresserend effect van bezoekers kwam ook al aan bod in het advies van de Raad over kinderboerderijen⁴. Hierin werd reeds het belang benadrukt van een van de bezoekers afgeschermd ruimte waarin de dieren zich naar eigen wil kunnen terug te trekken. De aanwezigheid van (een) dergelijke voor het publiek niet toegankelijke ruimte(n) moet ook verplicht worden bij honden- en kattencafés.

De Raad vindt dat eventuele stress door (gedwongen) nabijheid van soortgenoten en bezoekers een extra groot risico stelt voor jonge pups en jonge kittens. Ook het risico om een infectieziekte op te lopen, is groter voor jonge pups en jonge kittens. Daarom vindt de Raad het nodig om vast te leggen dat 6 maanden de minimale leeftijd is waarop honden en katten in een café mogen worden ondergebracht.

Honden- en kattencafés dienen net als dierenasielen de nodige maatregelen te treffen om een goede gezondheid van de dieren te waarborgen (overeenkomstig art. 5.§5 van het KB van 27/04/2007). Deze omvatten in het bijzonder :

- 1° het op passende wijze isoleren van zieke dieren;
- 2° een adequaat toezicht op de nieuw binnengekomen dieren die indien nodig, afgezonderd gehouden worden;

³ Gezien de evolutionaire oorsprong van de huiskat als solitair, territoriaal roofdier. Zie Bradshaw, J. (2013). Are Britain's cats ready for cat cafés? Veterinary Record, 173(22), 554-555.

⁴ https://leefmilieu.brussels/sites/default/files/user_files/avis_20200703_nl_advies_kinderboerderijen.pdf

- 3° de regelmatige reiniging en ontsmetting van de dierenverblijven en lokalen en van de materialen waarmee de dieren in contact komen;
- 4° maatregelen tegen het binnendringen van dieren die ongewenst zijn en ziekten overbrengen;
- 5° de bestrijding van inwendige en uitwendige parasieten;
- 6° het van elkaar gescheiden houden van soorten of dieren die elkaar, al dan niet van nature, vijandig gezind zijn.

Bij het tweede punt (2°) dient echter gespecificeerd te worden dat de dieren die in cafés geplaatst worden, voorafgaand verplicht in het asiel in quarantaine dienen gehouden te worden⁵. Dit niet enkel in het kader van hygiënemaatregelen, maar ook om te bepalen of het gedrag van het dier in kwestie past bij plaatsing in een café. Daarbovenop vereist elke introductie in het café een “acclimatisatieperiode” ter plaatse, waarbij de nieuwe dieren in de voor het publiek niet toegankelijke ruimte blijven. M.b.t. de duur hiervan kan er geen specifiek aantal dagen worden vastgelegd, omdat de snelheid van het zich aanpassen heel erg kan verschillen tussen individuele dieren. Het personeel van het café moet over voldoende kennis van diergedrag beschikken om te kunnen inschatten wanneer een dier voldoende aan zijn omgeving gewend is om contact met het publiek toe te laten. De Raad benadrukt dat er verrijking moet aanwezig zijn om de gedragsmatige behoeften en dus de mentale gezondheid te respecteren

Wat betreft de opleiding van het personeel van de honden- en kattencafés acht de Raad het wenselijk dat alle medewerkers die met dieren in contact komen, verplicht zijn om een opleiding i.v.m. dierenwelzijn te volgen. Dit overeenkomstig de verplichting tot (jaarlijkse) opleiding voor medewerkers van erkende inrichtingen die met dieren in contact komen (art. 5.§1 van het KB van 27/04/2007), die geldt vanaf 2021. Indien deze jaarlijkse opleiding m.b.t. dierenwelzijn vanuit de bevoegde overheid (het Departement Dierenwelzijn van Leefmilieu Brussel) voorzien wordt (cf. de opleidingen voor erkende instellingen voorzien in 2020), acht de Raad het opportuun dat hij zich over de inhoud van deze opleiding kan uitspreken.

Overgangstermijn

Volgend op de afkondiging van de nieuwe wetgeving voor honden- en kattencafés, moet er een overgangstermijn voorzien worden om het bestaande kattencafé in het BHG de mogelijkheid te geven om zijn werking en inrichting aan te passen aan nieuwe vereisten.

Minderheidsadvies Blauwe Kruis, Help Animals, GAIA en Nationale Raad voor Dierenbescherming

1. Dit is een aanval op de geest en de letter van de wet DWZ en daarop volgende de federale en regionale wetteksten. De wetgever heeft strenge regels opgelegd voor het verhandelen van honden en katten. In het BHG is het namelijk verboden om dieren te verhandelen op openbare plaatsen en ze houden/ten toon te stellen in dierenhandelszaken. Dit toelaten in een café (openbare plaats per definitie) is een stap achteruit op gebied van DWZ.
2. Het café zal een commerciële attractie worden met risico's voor de dieren (onaangepaste omgeving en/of manipulaties door niet gekwalificeerd personeel of een ongeïnformeerd publiek). De controles op DWZ zullen willekeurig zijn omwille van de organisatie en de aanwezigheid van publiek. De problematiek van de burgerlijke verantwoordelijkheid is trouwens volledig onderbelicht en zal een risico vormen voor de “leverancier” zijnde het asiel.

⁵ Voor katten die een dierenasiel binnen komen, is reeds een quarantaine van 10 dagen verplicht (overeenkomstig art. 21. § 2/1 van het KB van 27/04/2007).

